

givingens Bestemmelser har været berettiget dertil. Det er jo en for Lægeskift meget fin Distinktion. Jeg vil imidlertid lade det staa; men saa maa det ærede Udvalg erindre, at hvad Husbonden angaar, gjælder denne Distinktion ikke, thi for hans Vedkommende er det allerede det Samme, der skal paadømmes under den private og under den offentlige Politisag, nemlig om han har havt Besjættelse til at vægre sig ved at ophæve Paategningen. Jeg tror, at dette altid er mindre heldigt, og derfor har jeg forsøgt, som jeg senere skal komme til, at slaa de to Sager sammen. Endelig mangler der her saavel som i Udvalgets Forslag en, som det forekommer mig, ikke uvæsentlig Ting. Under den offentlige Politisag kan Husbonden idømmes Mulkt, fordi han har beholdt Bogen og ikke vil hæve Paategningen; men Folk ville jo ikke altid kæmpe alene for, at En skal faae en Mulkt, men ogsaa for selv at faae sin Ret. Naar nu et Lyende siger: det er min Ret at faae min Bog og at faae Paategningen ophævet, saa sker det ikke og kan ikke ske under den offentlige Politisag. Lyendet maa da anlagge en privat Sag mod Husbonden til sin Bogs Udlevering under en daglig Mulkt og Paategningens Ophævelse. Det er den tredje Sag; men det er ikke heldigt, at det er blevet overfjet, dette Moment er slet ikke taget med. Min Hovedindvending imidlertid mod Forslaget, som det foreligger fra Folkethinget — thi det er jo det af Folkethinget vedtagne Forslag, der foreligger her, — er den Misbrug, der vil ske af de Attester, som udsædighes, saa snart et Lyende begjærer en Paategning hævet. Udvalget har i sit Vndringsforslag Nr. 11 søgt at forbedre det 2det Stykke af § 8, og det er da i dette Vndringsforslag først bestemt, at, naar Husbonden vægrer sig ved at ophæve den Studsmaalsbogen meddelte Paategning, saa har Lyendet at bringe Sagen paa Landet for Forligsmægleren og i Rjbstæderne for Politiretten. I denne Bestemmelse er jeg fuldkommen enig med Udvalget; men saa skulde der ogsaa være blevet staaende derved og, som jeg nærmere skal komme til at omtale, have ladet hele Historien afgjøre paa een Gang. Sagen skal altsaa paa Landet først bringes for Forligsmægleren, det vil sige, at Lyendet har at henvende sig med en skriftlig eller mundtlig Klage til Forligsmægleren og at begjære Husbonden indkaldt for at faae Paategningen ophævet. Saa skal — staa der i Vndringsforslaget — Sagen forhandles paa samme Maade som efter Lyendeloven, det vil altsaa sige, at Forligsmægleren udfæder Klagen og indkalder Husbonden — Klagen skal forkyndes ved Stevningsmænd — og at Sagen saa foretages hos Forligsmægleren, og Forlig bliver forsøgt. Der er kun den Forskjel fra de almindelige Regler i Lov af 10de Mai 1854, at Forligsmægleren skal foreholde Klageren det Ansvar, han

paadrager sig, om hans Forlangende befindes at faae fornøden Hjemmel. Det er en temmelig overflødig Bestemmelse, thi det følger af sig selv, at det kommer paa Tale, og hvorfor skal forresten Forligsmægleren mere foreholde Klageren dette end den Indklagede? Dette er altsaa det første Stadium, der skal gennemgaaes. Nu forliges de ikke, og saa skal Lyendet henvende sig til Politimesteren paa det Sted, hvor Husbonden bor, og begjære Paategningen ophævet. Det vil i det Hele paa Landet kunne ske ved, at det kommer med Attest fra Forligsmægleren til Politimesteren. Saa kommer det tredje Stadium, saa skal Politimesteren beramme og afholde et Forhør; han skal afholde et foreløbigt Forhør for at se, om Husbondens Vægning er begrundet eller ikke. Dermed gaar der nogen Tid, thi Husbonden skal indkaldes til Forhøret; Meningen kan ikke være at holde Forhør over Lyendet alene, men ogsaa Husbonden maa indkaldes. Naar saa endelig Dommeren er kommen til det Resultat, at Vægningen ikke er grundet, skal han hæve Paategningen, og saa faar Lyendet Attest om Paategningens Ophævelse. Jeg vil her endnu blot indskyde den Bemærkning, at det foreløbige Forhør forekommer mig aldeles overflødigt udenfor Landet, fordi Sagen, naar Parterne udenfor Landet have været til Forlig, forsaavidt har været behandlet for Politimesteren, saa at han under Forligsmæglingen mellem Parterne maa være kommen til et Resultat i saa Henseende. Altsaa, nu ere vi komne saa vidt, at Paategningen er hævet, men saa kommer det 4de Stadium: Paategningen er hævet, men derefter indledes der til Underfølgelse af det hele Forhold en offentlig Politisag. Ja, her kan jeg sige det Samme, som jeg sagde før, at naar Lyendet endelig efter disse mange Gjenordigheder har faaet Paategningen hævet, gaar det sin Vej, og dermed er sandsynligvis den offentlige Sag bortfalden, medmindre Lyendet, hvad der for det kan være meget vigtigt, vil anlagge privat Sag, som bliver det 5te Stadium, saa at det er nødt til at blive tilstede, og saa kan ogsaa den offentlige Sag fremmes. Men er Lyendet gaaet sin Vej uden Grund og altsaa blot vil se at slippe bort fra Forholdet med Husbonden, naar han naturligvis en Streg over den private Sag. Det vil i Reglen være Husbonden, der har Noget at kræve hos Lyendet, og ikke omvendt, og saa forlader Lyendet Jurisdiktionen, og saa er Historien forbi. Det forekommer mig, at hele denne Ordning er saa kombineret og indviklet, at man meget let maatte kunne finde en anden bedre, ja, jeg skal, før jeg forlader dette Vndringsforslag Nr. 11, henlede det ærede Udvalgs Opmærksomhed paa en Ting, som vil berede endnu flere Vanskeligheder. Det ærede Udvalg har aldeles overfjet Forholdet i Rjshavn, og det er dog en By, hvor der vist ogsaa vil falde en stor Del Lyendesager. Det maa jo nemlig erindres,